

Sygn. akt: I C 267/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 02 lutego 2016 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kałwak

Protokolant: st. sekr. sądowy Urszula Krzywoń

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 stycznia 2016 roku

sprawy z powództwa **A. W. (1)**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A. W. (1) kwotę 10.000,00 zł (dziesięć tysięcy złotych 00/100) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

a) ustawowymi liczonymi od dnia 12.12.2014 r. do dnia 31.12.2015 r.,

b) ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddała;

III. zasądza od powoda A. W. (1) na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 971,44 zł (dziewięćset siedemdziesiąt jeden złotych 44/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. ściąga z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda A. W. (1) w pkt I wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie kwotę 1.000,00 zł (jeden tysiąc złotych 00/100) tytułem części brakujących kosztów procesu;

V. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie kwotę 522,16 zł (pięćset dwadzieścia dwa złote 16/100) tytułem części brakujących kosztów procesu;

VI. pozostałe nieuiszczone koszty Sąd przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 07.01.2015 r. powód **A. W. (1)** wystąpił przeciwko (...) S.A. w W. o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 30.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 12.12.2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Nadto, wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 4.800 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, ewentualnie zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie. W pozwie zawarty został również wniosek o zwolnienie powoda od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 07.02.2003 r. na drodze krajowej pomiędzy miejscowościami D. – K.K. P., kierując samochodem marki F. (...) o nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa, doprowadzając do zderzenia z jadącym w tym samym kierunku rowerzystą P. W. (bratem powoda), który na skutek doznanych obrażeń ciała zmarł. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oleśnie z dnia 19.10.2004 r., sygn. akt II K 223/03, sprawca został uznany winnym spowodowania przedmiotowego zdarzenia, zgodnie z art. 177 § 2 k.k.

i skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 2 lata. Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca, w dacie wypadku, korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym. Powód, reprezentowany przez (...) S.A., pismem z dnia 31.10.2014 r. zgłosił pozwanemu roszczenie w kwocie 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią brata. Pozwany dotychczas nie ustosunkował się do zgłoszonych roszczeń. Powód oparł roszczenie o zadośćuczynienie na podstawie art. 448 k.c. z związku z art. 24 k.c. podnosząc, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci zerwania szczególnej więzi rodzinnej i uzasadnia przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Natomiast skutki naruszenia dobra osobistego przez spowodowanie śmierci osoby bliskiej w wypadku komunikacyjnym, są objęte odpowiedzialnością gwarancyjną ubezpieczyciela.

Powód podniósł, że po nagłej i niespodziewanej śmierci starszego brata doznał głębokiego wstrząsu emocjonalnego, którego skutki odczuwa do dziś. Łączyła go z bratem silna więź rodzinna, uczuciowa i emocjonalna, a jego przedwczesna śmierć spowodowała zerwanie tej więzi. Mimo odległości jaka dzieliła rodzeństwo, widywali się nawet codziennie. Spędzali ze sobą wszystkie niedziele i święta. Powód brał przykład z brata. Jako starszy brat P. opiekował się powodem, uczył go różnych rzeczy np. jazdy na rowerze. P. pomagał powodowi również w lekcjach, tłumaczył. Przez pewien czas po śmierci brata utrzymywał się u powoda stan depresyjny wyrażający się smutkiem, niechęcią do życia, brakiem motywacji, poczuciem bezsensu i pustki, miał lęki, zwłaszcza przy późnych powrotach członków rodziny do domu, bał się jazdy samochodem. Męczyło go poczucie winy z powodu choćby najdrobniejszej sprzeczki z bratem. Powód odsunął się od znajomych, zamknął się w sobie, czuł się osamotniony, stracił pewność siebie i miał problemy z samoakceptacją. Stał się pesymistą. Powód żałuje chwil, które mogli jeszcze spędzić razem z bratem. Brat nie zdążył poznać dzieci powoda. Powód bardzo za bratem tęskni.

Żądanie odsetek powód oparł na treści art. 481 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) i (...) (30 –dniowy termin na wypłatę odszkodowania przez zakład ubezpieczeń, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie). Żądanie odsetek od dnia

12.12.2014 r. powód uzasadniał faktem, iż pismo zawierające zgłoszenie roszczenia pozwany otrzymał w dniu 06.11.2014 r. Pozwany do dnia sporządzenia pozwu nie ustosunkował się do zgłoszonego roszczenia. Natomiast orzeczenie Sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny.

Wysokość żądanych kosztów zastępstwa procesowego powód uzasadnił treścią § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej przez radców prawnych ustanowionych z urzędu (Dz.U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 z późn. zm.). Powód podniósł, że charakter sprawy, podstawa prawna, którą strona pozwana w całości kwestionuje, wymaga uzasadnienia, w aspekcie obowiązującego porządku prawnego z przytoczeniem orzecznictwa Sądu Najwyższego i literatury, jak również merytorycznego jej uzasadnienia, w związku z czym nakład pracy pełnomocnika, jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wykracza poza ramy uprawniające go do ubiegania się wyłącznie o stawkę minimalną - pozew – k. 2–8.

Postanowieniem z dnia 06 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny zwolnił powoda A. W. (1) w całości od ponoszenia kosztów sądowych

w przedmiotowej sprawie – postanowienie – karta 19.

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 23.03.2015 r. pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o: oddalenie powództwa

w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że nie kwestionuje,

iż w dniu 07.02.2003 r. kierujący ubezpieczonym u pozwanego samochodem doprowadził do zaistnienia zdarzenia drogowego w wyniku którego śmierć poniósł P. W. – brat powoda oraz że powód jako osoba najbliższa zmarłemu uprawniona jest do dochodzenia zadośćuczynienia. Zaznaczył jednak, że zasądzenie zadośćuczynienia przez Sąd na podstawie art. 446 § 4 k.c. jak również art. 448 k.c. z tytułu śmierci osoby bliskiej nie jest obligatoryjne a jedynie fakultatywne, gdy istnieją ku temu podstawy. Zdaniem pozwanego, w odniesieniu do powoda – brata zmarłego – brak jest takich podstaw, mając na uwadze powiązania pomiędzy życiem powoda a zmarłego, zależności i kontakty jakie ich łączyły, a także okoliczność na ile śmierć brata zmieniła dotychczasowy tryb życia powoda. Pozwany zakwestionował również roszczenie zadośćuczynienia zgłaszane przez powoda co do jego wysokości. Ubezpieczyciel podniósł, że w chwili śmierci brata powód zamieszkiwał wraz

z małżonką oddzielnie, prowadząc całkowicie odrębne gospodarstwo domowe. Zmarły

w chwili śmierci zamieszkiwał w innej miejscowości wraz ze swoją liczną rodziną,

tj. małżonką oraz czwórką dzieci, a jego życie, zarabianie na dom i dzieci absorbowały jego czas na tyle mocno, że, biorąc pod uwagę zasady doświadczenia życiowego, jego kontakty

z bratem musiały być raczej sporadyczne. Powód po śmierci brata nie stał się również osobą samotną. W chwili śmierci brata i nadal pozostaje w związku małżeńskim, po śmierci P. W. doczekał się również potomstwa. Strata brata, co prawda bolesna, to jednak nie pozbawiła powoda wsparcia i pomocy pozostałej rodziny tj. rodziców, rodzeństwa, żony. Powód w chwili śmierci brata by dorosłym mężczyzną, posiadającym własną rodzinę i własne życie, w żaden sposób niezależne od życia zmarłego P. W.. Powód nie wykazał też, poza twierdzeniami pozwu, że śmierć brata wywołała u niego jakiegokolwiek problemy natury psychologicznej. Natomiast naturalna w przypadku śmierci brata żałoba nie jest wystarczającą podstawą do przyznania zadośćuczynienia. Pozwany wskazał również na konieczność uwzględnienia, zgodnie z przepisem art. 362 k.c., przyczynienia się zmarłego na poziomie co najmniej 50%, powołując się na opinię biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków, jaka została wydana na potrzeby prowadzonego w sprawie zdarzenia postępowania karnego,

a zgodnie z którą zmarły P. W. przyczynił się znacząco do zaistnienia wypadku drogowego, gdyż poruszał się przed wypadkiem po jezdni nieoświetlonym rowerem,

w odległości ok. 1.5 metra od prawej krawędzi jezdni a ponadto znajdował się w stanie nietrzeźwości. Pozwany kwestionował też dzień 12.12.2014 r. jako ten, od którego pozwany miałby pozostawać w opóźnieniu z wypłatą zadośćuczynienia. Ewentualny stan opóźnienia należy liczyć od dnia wyrokowania. Nadto, (...) S.A. zakwestionowała żądanie przez powoda zasądzenia dwukrotnej stawki minimalnej z tytułu zastępstwa procesowego jako całkowicie bezpodstawne, w sytuacji, gdy aktywność pełnomocnika w wypełnianiu obowiązków w toku całego postępowania nie przekracza granic zwykłej staranności. – odpowiedź na pozew – k. 23 –25 verte.

W piśmie procesowym wniesionym w dniu 06.10.2015 r. strona powodowa przychyliła się do stanowiska pozwanego wyrażonego w odpowiedzi na pozew w kwestii uznania 50% przyczynienia się zmarłego do zaistniałego zdarzenia – pismo procesowe pełnomocnika powoda – k. 69 -70.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 07 lutego 2003 r. po godzinie 18:00 na drodze krajowej (...) pomiędzy miejscowościami D. – K. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym zginął na skutek doznanych obrażeń ciała rowerzysta P. W. – brat powoda - potracony w tył roweru przez K. P. - kierującego samochodem osobowym F. (...) o nr rej. (...). jadącym za P. W..

Bezpośrednią przyczyną zgonu stwierdzoną podczas sekcji zwłok był uraz klatki piersiowej z pęknięciem aorty i krwotokiem wewnętrznym.

Wyrokiem z dnia 19 października 2004 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 223/03 Sąd Rejonowy w Oleśnie II Wydział Karny uznał oskarżonego K. P. winnym tego, że w dniu 07 lutego 2003 r. na drodze krajowej (...) pomiędzy miejscowościami D. – K. województwa (...) kierując samochodem F. (...) o nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachował należytej ostrożności, a zwłaszcza nienależycie obserwował drogę przed samochodem, w wyniku czego zbyt późno zauważył rowerzystę P. W., w wyniku czego potrącił go, w następstwie czego doznał obrażeń ciała w postaci urazu klatki piersiowej z pęknięciem aorty i krwotokiem wewnętrznym, krwiaka podpajęczynówkowego mózgu i mózdzku, stłuczenia mózgu i pnia mózgu, pęknięcia wątroby, krwotoku do jamy otrzewnej, które spowodowały jego zgon – tj. przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. Za dokonanie powyższego występku oskarżony został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby w wysokości dwóch lat (pkt I i II sentencji wyroku). Nadto, Sąd orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych ustalając wysokość stawki na kwotę 60 złotych (pkt III sentencji wyroku). Wyrok uprawomocnił się w dniu 29.11.2004 r.

dowód : - wyrok Sądu Rejonowego w Oleśnie II Wydział Karny, sygn. akt II K 223/03 wraz z uzasadnieniem – akta szkody;

-karta zgonu i karta statystyczna do karty zgonu – akta szkody – k. 57, 54v., 75, 81v.

W toku postępowania przygotowawczego (...) kom. mgr inż. M. U. sporządził na zlecenie KPP w O. opinię Nr (...) z zakresu badań przyczyn wypadków drogowych. W opinii tej zostało stwierdzone, że: „rowerzysta P. W., poruszając się przed wypadkiem po terenie jezdni (przy czym nie można wykluczyć, że znajdował się wówczas w rejonie środkowej części prawego pasa ruchu) na rowerze nie mającym wymaganego oświetlenia, znacząco przyczynił się do zaistnienia wypadku drogowego”.

Nadto, rowerzysta był nietrzeźwy – 1,08 promila.

dowód : - akta szkody – opinia Nr (...) z zakresu badań przyczyn wypadków drogowych sporządzona przez kom. mgr inż. M. U. na zlecenie KPP w O. do sprawy RSD 67/03; uzasadnienie wyroku.

Bezpośrednio przed śmiercią P. W. bracia mieszkali osobno. P. mieszkał „na K.”, a powód w dacie śmierci brata był zameldowany w domu rodzinnym, jednak faktycznie tam nie mieszkał, bowiem po swoim ślubie, który miał miejsce 15.06.2002 r., wyprowadził się z domu rodzinnego i wynajmował mieszkanie w J., w którym mieszkał również w dacie śmierci brata.

dowód : - zeznania świadka J. W. (żony powoda) – protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 48 – 48 v. (papierowy) k. 47 (płyta);

- przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

Oprócz zmarłego brata powód ma jeszcze dwójkę rodzeństwa. Z całym rodzeństwem łączyła powoda taka sama silna więź. To jest jego najbliższa rodzina.

dowód : - przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

Pomiędzy braćmi była dobra więź. P. W. i A. W. (1) spotykali się w każdą niedzielę. Rodzina zjeżdżała się na obiad do mamy. Natomiast w tygodniu bracia pracowali, więc rzadko się widzieli. W Święta Bożego Narodzenia, Wielkanoc, inne święta wolne od pracy bracia przyjeżdżali do mamy i spędzali czas razem przy kawie, obiedzie, spacerach.

Zmarły brat był dla powoda wzorcem. Pomagali sobie nawzajem, np. w sprawie zakupu drewna opałowego z lasu, przygotowania go i przywiezienia. P. był uczynny dla powoda, a powód dla niego. Powód pomagał bratu, bowiem miał samochód, więc np. jak trzeba było dzieci zawieźć do lekarza czy do szpitala, to powód wiozł. A. W. (1) mógł polegać na bracie; pomagał on powodowi w naprawach samochodu.

dowód : - zeznania świadka J. W. (żony powoda) – protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 48 – 48 v. (papierowy) k. 47 (płyta);

- przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

- pisemne oświadczenie A. W. (1) w postępowaniu likwidacyjnym – akta szkody – k. 88-89.

Różnica wieku pomiędzy braćmi to 8 lat. W dacie śmierci brata powód miał niespełna 23 lata, a P. W. umierając w dniu 07.02.2003 r. miał niespełna 31 lat (urodził się (...)).

dowód : - fakty bezsporne.

Śmierć brata była dla powoda dużą utratą przyjaźni z bratem, zażyłości, wspólnych spotkań. Powód bardzo przeżywał śmierć brata, nie mógł uwierzyć, że zginął, odczuwał dużą stratę, ból po stracie brata. Był niespokojny. Ten stan trwał dosyć długo. Stopniowo to zmniejszało się, ale ciężko mu się było pogodzić z tą śmiercią. Nadal się z tą śmiercią nie godzi. Brakuje bardzo mu brata cały czas.

dowód : - zeznania świadka J. W. (żony powoda) – protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 48 – 48 v. (papierowy) k. 47 (płyta);

- przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

- pisemne oświadczenie A. W. (1) w postępowaniu likwidacyjnym – akta szkody – k. 88-89.

A. W. (1) nie leczył się nigdzie po śmierci swojego brata. Nie miał problemów zdrowotnych. Nie korzystał z pomocy psychiatry, psychologa, dusił to wszystko w sobie, ale się do tego nie przyznaje, czasem widać było „upuszczanie” tego stresu. Powód często wspominał spotkania z P., był nerwowy.

dowód : - zeznania świadka J. W. (żony powoda) – protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 48 – 48 v. (papierowy) k. 47 (płyta);

- przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

Powód nie miał problemów ze snem. Czasem mu się przyśnił brat w nocy, ale mógł spać.

dowód : - przesłuchanie powoda A. W. (1) – protokół rozprawy z dnia 19.01.2016 r. – k. 92-92v. (papierowy), k. 96 (płyta).

- opinia sądowo-psychologiczna z dnia 25.08.2015 r. sporządzona przez mgr A. O. (1) – biegłą psycholog spec. psych. kliniczna i psych. sądowa – k. 53 – 54 v.

Obecnie powód również często wspomina zmarłego brata. Gdy powodowi się urodziło dziecko, to mówił: „szkoda, że wujek nie zna”. Odwiedza grób w każdą niedzielę, gdy jedzie z żoną na mszę do kościoła do D.. W tygodniu – jeśli jest msza za zmarłego brata. W inne dni nie, bowiem długo pracuje.

dowód : - zeznania świadka J. W. (żony powoda) – protokół rozprawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – k. 48 – 48 v. (papierowy) k. 47 (płyta).

Posiadacz pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia K. P., w dacie wypadku, korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym.

dowód : - fakt bezsporny.

Pismem opatrzonym datą 31.10.2014 r. nadanym w tym dniu pocztą powód, reprezentowany przez (...) S.A., zgłosił szkodę (...) S.A. Centrum Likwidacji Szkód w B.

i wniósł o przyznanie na jego rzecz kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią brata P. W. na podstawie art. 448 k.c.

w związku z art. 24 § 1 k.c. Pismo to zostało doręczone adresatowi (...) w B.

w dniu 06.11.2014 r. (zgodnie z datownikiem placówki oddawczej oraz prezentatą (...) S.A. na kopercie z korespondencją od (...) S.A.).

dowód : - potwierdzenie odbioru przez ubezpieczyciela pisma z dnia 31.10.2014 r. (data nadania) – datownik placówki oddawczej 06.11.2014 r. – k. 16-17; akta szkody – prezentata (...) S.A. na kopercie – k. 31;

- pismo z dnia 31.10.2014 r. – akta szkody – k. 91-93.

Ubezpieczyciel nie wydał w toku postępowania likwidacyjnego żadnej decyzji przyznającej żądane zadośćuczynienie bądź decyzji odmownej wobec powoda A. W. (1). Jedynie w uzasadnieniu decyzji wydawanych w toku prowadzonych postępowań likwidacyjnych względem innych członków rodziny powoda i jego zmarłego brata, którzy również dochodzili m.in. roszczeń o zadośćuczynienie w związku ze śmiercią P. W., ubezpieczyciel wyjaśniał, że: w odniesieniu do roszczeń rodzeństwa zmarłego (w tym powoda A. W. (1)) w zakresie zadośćuczynienia z art. 448 k.c. (...) S.A. stanęło na stanowisku, że zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę w oparciu o art. 448 k.c. w stosunku do zdarzeń, do których doszło przed dniem 03.08.2008 r. przysługuje jedynie osobom najbliższym poszkodowanego, z którymi łączyły ją szczególne więzi. Ubezpieczyciel wskazał, że wprawdzie art. 448 k.c. *expressis verbis* nie ogranicza kręgu uprawnionych tylko do osób najbliższych zmarłego, to jednak analiza treści wyroków SN pozwoliła ubezpieczycielowi na uznanie, że tylko szczególnie silna więź rodzinna stanowić może dobro osobiste, a jej zawinione zerwanie może być uznane za naruszenie tego dobra. Ubezpieczyciel podniósł, że w rozpatrywanej sprawie nie zostało wykazane, że więź łącząca roszczonego

z poszkodowanym uzasadnia przyjęcie, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych implikujących zasadność wypłaty zadośćuczynienia z art. 448 k.c. na rzecz dorosłego rodzeństwa poszkodowanego.

dowód : - akta szkody: - decyzja w sprawie K. W. – k. 18, k. 28, 47; decyzja w sprawie E. W. – k. 25, 39, 49, decyzja w sprawie A. W. (2) – k. 30, 41, 44.

W opinii sądu-psychologicznej sporządzonej w przedmiotowym postępowaniu na zlecenie Sądu w dniu 25 sierpnia 2015 roku **biegła sądowa A. O. (1)** po przeprowadzeniu badania psychologicznego powoda stwierdziła, że śmierć P. W. nie wywołała u powoda zaburzeń psychicznych trwających do dziś – aktualnie brak symptomów, które mogłyby wskazywać na jakiegokolwiek zaburzenia emocjonalne.

Aktualne samopoczucie fizyczne i emocjonalne powoda określa on sam jako dobre, apetyt w normie, sen – bez stwierdzonych zaburzeń. Powodowi nie dokuczają lęki, depresyjny nastrój czy inne zaburzenia. Sam powód w badaniu psychologicznym ocenił swoje codzienne funkcjonowanie jako dobre i prawidłowe. A. W. (1) dobrze ocenia relacje rodzinne, jest zadowolony z pracy zawodowej, z relacji małżeńskich, zaprzecza problemom w relacjach społecznych i problemom finansowym. Podał, że nie odczuwa większych zmian po śmierci brata, poza odczuwaniem pustki, ponieważ brat był pomocny, życzliwy, dużo pomagał w gospodarstwie.

Biegła nie stwierdziła też symptomów żadnych obecnie trwających zaburzeń psychicznych.

Natomiast biegła psycholog wskazała, iż stopień zażyłości pomiędzy powodem

i bratem był duży, „ale wydaje się, że proporcjonalny do stopnia pokrewieństwa – brak wskazań, by oceniać, że więź ta była jakoś szczególnie bliska. Śmierć brata nie wywarła na powoda decydującego wpływu, nie wpłynęła dezorganizująco na jego codzienne funkcjonowanie – powód pełni wszystkie podstawowe role społeczne: męża, ojca, syna, pracownika itp. i nie wydaje się, by utrata brata znacząco utrudniała wywiązywanie się z tych ról. (...) Aktualne funkcjonowanie powoda biegle ocenia jako prawidłowe, mieszczące się we wszelkich normach, co pozwala stwierdzić, że śmierć P. W. nie wywołała trwałych, negatywnych zmian w życiu powoda, czy na trwałe zdeorganizowała jego życie. (...)

w przypadku powoda mamy do czynienia z naturalnym procesem żałoby po stracie bliskiej osoby”. Zaburzenia funkcjonowania u powoda trwały mniej więcej tyle, ile trwa żałoba biologiczna, tj. ustąpiły pod koniec pierwszego roku od śmierci brata.

dowód : - opinia sądowo-psychologiczna z dnia 25.08.2015 r. sporządzona przez mgr A. O. (1) – biegłą psycholog spec. psych. kliniczna i psych. sądowa -- k. 53 – 54 v.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie bezsporne były okoliczności wypadku, wina i odpowiedzialność za skutki wypadku kierowcy – K. P., związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem i śmiercią P. W., jak również fakt, iż samochód, którym kierował sprawca zdarzenia, był objęty ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego ubezpieczyciela. Pozwany nie kwestionował również co do zasady samej możliwości dochodzenia przez powoda zadośćuczynienia w związku ze śmiercią brata jako osoby bliskiej, wskazywał jednak na fakultatywność zadośćuczynienia z tytułu śmierci osoby bliskiej przewidzianego w art. 446 § 4 k.c. i 448 k.c. i w okolicznościach przedmiotowej sprawy kwestionował zasadność przyznania powodowi zadośćuczynienia oraz jego wysokość. Pozwany kwestionował również początkową datę naliczania odsetek, wskazując, iż ewentualne odsetki należą się dopiero od daty wyrokowania. Kwestionowana była również żądana przez stronę powodową podwójna stawka minimalna wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika. Pozwany podniósł również zarzut przyczynienia się P. W. do zaistnienia wypadku na poziomie co najmniej 50%.

Wobec faktu, iż pozwany ubezpieczyciel nie kwestionował w toku sprawy swojej odpowiedzialności za szkodę w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie po śmierci osoby bliskiej, więc jedynie dla porządku wskazać należy, że w dacie zdarzenia szkodowego,

tj. 07.02.2003 r., obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r.

w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. z 2000 r., Nr 26, poz. 310 ze zm.) – dalej: rozporządzenie. Jednak ze względu na zbliżoną treść § 10 w/w rozporządzenia i art. 34 obecnie obowiązującej ustawy, orzecznictwo sądów dotyczące tej materii znajdzie zastosowanie zarówno do stanów faktycznych zaistniałych przed jak i po wejściu w życie w/w ustawy. Natomiast obecnie obowiązująca (od dnia 01.01.2004 r.) ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t. ze zm.) – dalej: ustawa, w art. 159 ust.1 stanowi, że jedynie postępowania dotyczące roszczeń odszkodowawczych wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych. Postępowanie likwidacyjne w przypadku powoda zostało wszczęte dopiero w 2014 r., więc zastosowanie ma do niego w/w ustawa, w szczególności art. 34 ust. 1, zgodnie z którym:

„z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia”. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, podzielanym w całości przez Sąd orzekający

w przedmiotowej sprawie, ubezpieczyciel odpowiada za szkodę powstałą w związku ze śmiercią osoby bliskiej, a szkoda ta obejmuje także zadośćuczynienie za krzywdę (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014 r. I ACa

459/13, LEX nr 1416095; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 23 maja 2013 r. I ACa 117/13, LEX nr 1339393; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 czerwca 2013 r. I ACa 154/13, LEX nr 1331079; Uchwała SN z dnia 7 listopada 2012 r. III CZP 67/12, OSNC 2013/4/45, Biul. SN 2012/11/7, LEX nr 1230027; uchwała SN z dnia 20 grudnia 2012 r. III CZP 93/12, OSNC 2013/7-8/84, LEX nr 1267081, Biul. SN 2012/12/11, M.Prawn. 2013/2/58.

W dniu 03 sierpnia 2008 roku weszła w życie ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r., Nr 116, poz. 731), na mocy której do art. 446 k.c. dodano § 4 w brzmieniu: „Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. W powiązaniu z § 1 powyższego przepisu oraz lokalizacją artykułu w kodeksie w tytule VI księgi trzeciej kodeksu dotyczącym czynów niedozwolonych, przepis dotyczy sytuacji, w której śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, w warunkach popełnienia czynu niedozwolonego,

co w okolicznościach omawianego przypadku jest bezsporne. Aktualne stanowisko judykatury nie pozostawia wątpliwości, iż do stanów faktycznych, zaistniałych przed dniem wejścia w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. (tj. gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3.08.2008 r., tak jak w niniejszej sprawie), istniała możliwość dochodzenia zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., tzn. poprzez odwołanie się do naruszenia dóbr osobistych (zob. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010/10/11, LEX nr 604152; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, Biul. SN 2011/7/9, OSP 2012/3/32, LEX nr 852341; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku II CSK 248/10, LEX nr 785681 i powołane tam orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 621/10 LEX nr 848128; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014 r., I ACa 459/13, LEX nr 1416095). Artykuł 446 § 4 k.c. nie uchylił artykułu 448 k.c., lecz jego dodanie było wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenia kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 września 2013 r., I ACa 618/13, LEX nr 1375829).

Zgodnie z treścią art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Otwarty katalog dóbr osobistych pozostających pod ochroną prawa cywilnego zawarty jest w art. 23 k.c. i jest stale poszerzany przez judykaturę

i doktrynę. Z kolei art. 24 § 1 k.c. stanowi, że ten, czyje dobro osobiste zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać m.in. zadośćuczynienia pieniężnego. Na podstawie powołanych przepisów podlegają więc ochronie wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę (...) Nie ulega wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa (...) Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. W konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (...) Wprowadzenie art. 446 § 4 k.c. nie powinno być natomiast rozumiane w ten sposób, że w dotychczasowym stanie prawnym art. 448 k.c. nie mógł stanowić podstawy przyznania zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010/3/91, OSP 2011/2/15, LEX nr 599865). Orzecznictwo zalicza do dóbr osobistych m.in. więź emocjonalną łączącą osoby bliskie, relację pomiędzy zmarłym a osobą zainteresowaną, więzi rodzinne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 roku II CSK 248/10, LEX nr 785681 i powołane tam orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2004 r.,

I CK 484/03, OSNC 2005/4/69, Wokanda 2004/12/6, Biul. SN 2004/11/9, LEX nr 132396; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010/10/11, LEX nr 604152; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, Biul. SN 2011/7/9, OSP 2012/3/32, LEX nr 852341).

Przenosząc powyższe wywody do okoliczności niniejszego postępowania wskazać należy, że, po dogłębnej analizie materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadka J. W. (żony powoda), przesłuchania powoda oraz dokumentów znajdujących się

w aktach szkody, zwłaszcza oświadczenia pisemnego A. W. (1) sporządzonego w toku postępowania likwidacyjnego, Sąd orzekł, iż powodowi przysługuje zadośćuczynienie za krzywdę co do zasady, chociaż w wysokości niższej niż żądana. Wprawdzie przepis art. 448 k.c. przewiduje fakultatywność zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę razie naruszenia dobra osobistego, na co zwracał uwagę pozwany w toku postępowania, jednak zważyć należy na rangę dóbr osobistych, które zostają naruszone w związku ze śmiercią osoby bliskiej, tj. prawo do życia rodzinnego i utrzymania więzi rodzinnych, więź emocjonalna łącząca osoby bliskie, relacje pomiędzy zmarłym a powodem. Sąd wziął również pod uwagę nieodwracalność naruszeń więzi rodzinnych związanych ze śmiercią brata.

Powód wykazał, że jego rodzina (w tym powód ze swoim zmarłym bratem) była ze sobą blisko związana – jej członkowie spotykali się w domu rodzinnym w każdą niedzielę i święta wolne od pracy. Powód niewątpliwie przeżył dotkliwie śmierć starszego o 8 lat brata, który był dla niego wzorem, przyjacielem. Rodzeństwo pomagało sobie nawzajem, w miarę możliwości. Śmierć brata spowodowała u powoda ból, tęsknotę, uczucie pustki. Do dziś powodowi brakuje brata, często go wspomina (zeznania świadka i przesłuchanie powoda).

Natomiast argumenty podnoszone przez pozwanego w toku postępowania przeciwko żądaniom pozwu, zwłaszcza w odpowiedzi na pozew, są częściowo zasadne, z tym

że, w ocenie Sądu, miały one wpływ na obniżenie żądanej przez powoda kwoty zadośćuczynienia, były natomiast niewystarczające, by całkowicie oddalić powództwo. Faktycznie bracia A. i P. w dacie tragicznej śmierci P. mieli już założone własne rodziny, mieszkali osobno, prowadzili oddzielne gospodarstwa domowe, a praca i obowiązki domowe w znacznym stopniu absorbowały ich czas, co musiało spowodować ograniczenie ich kontaktów w tygodniu, co potwierdziły zeznania świadka J. W. i przesłuchanie powoda. Mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego, faktycznie poczucie krzywdy bardziej odczuwalne jest przez osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym, przebywające ze sobą na co dzień. Powód przyznał podczas przesłuchania, że nie leczył się nigdzie po śmierci brata, nie miał problemów zdrowotnych, nie korzystał z pomocy psychiatry czy też psychologa. Wprawdzie biegła sądowa psycholog A. O. (2)

w pisemnej opinii sporządzonej na zlecenie Sądu w niniejszym postępowaniu wskazała, iż nieskorzystanie z takiej pomocy mogło wynikać z różnych względów, np. społecznych czy światopoglądowych, jednak biorąc pod uwagę całokształt zgromadzonego materiału dowodowego – zwłaszcza przesłuchanie powoda i pozostałą treść opinii biegłej A. O. - Sąd doszedł do wniosku, iż powód takiej pomocy nie potrzebował. Biegła psycholog po przeprowadzeniu badania psychologicznego powoda stwierdziła, że śmierć P. W. nie wywołała u powoda zaburzeń psychicznych trwających do dziś, aktualnie brak symptomów, które mogłyby wskazywać na jakiegokolwiek zaburzenia emocjonalne. W badaniu tym sam powód określił swoje aktualne samopoczucie fizyczne i emocjonalne jako dobre, apetyt ma

w normie, sen – bez stwierdzonych zaburzeń. Nie dokuczają mu lęki, depresyjny nastrój czy inne zaburzenia. Sam powód w badaniu psychologicznym ocenił swoje codzienne funkcjonowanie jako dobre i prawidłowe. Podał również, że nie odczuwa większych zmian po śmierci brata, poza odczuwaniem pustki, ponieważ brat był pomocny, życzliwy, dużo pomagał w gospodarstwie. Biegła A. O. nie stwierdziła też u powoda symptomów żadnych obecnie trwających zaburzeń psychicznych. Oceniała również, że śmierć brata nie wywarła na powoda decydującego wpływu, nie wpłynęła dezorganizująco na jego codzienne funkcjonowanie i nie wywołała trwałych, negatywnych zmian w życiu powoda. W ocenie Sądu opinia ta została sporządzona rzetelnie, w sposób logiczny i wyczerpujący. Znalazła również potwierdzenie w przesłuchaniu powoda w niniejszej sprawie. Poza tym strona pozwana w piśmie procesowym z dnia 12.10.2015 r. (k. 78 – 80) oświadczyła, że nie wnosi żadnych zastrzeżeń do powyższej opinii. Natomiast strona powodowa w piśmie procesowym z dnia 06.10.2015 r. (k. 69-70) prowadziła wprawdzie polemikę z opinią biegłej, próbując wykazać silne więzi pomiędzy rodzeństwem, co w dużej mierze było powtórzeniem argumentacji pozwu, jednak brak było konkretnych argumentów pozwalających podważyć opinię biegłej A. O..

Wobec powyższego, powód wykazał, zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c., że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego byłaby, gdyby nie fakt przyczynienia się poszkodowanego, kwota 20.000 zł. Jednak stosownie do treści art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Pozwany w odpowiedzi na pozew podniósł zarzut przyczynienia się zmarłego P. W. do zaistnienia wypadku na poziomie co najmniej 50%, z powołaniem się na opinię biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków, jaka została sporządzona na potrzeby postępowania karnego prowadzonego przeciwko sprawcy zdarzenia. Natomiast w piśmie procesowym wniesionym w dniu 06.10.2015 r. strona powodowa przychyliła się do stanowiska pozwanego wyrażonego w odpowiedzi na pozew w kwestii uznania 50% przyczynienia się zmarłego do zaistniałego zdarzenia (k. 69 -70). W ocenie Sądu powyższe przyznanie przez powoda istnienia przyczynienia nie budzi wątpliwości. Tym samym, zgodnie z treścią art. 229 k.p.c. przyczynienie się poszkodowanego w 50% do zaistnienia szkody jako fakt przyznany w toku postępowania przez stronę przeciwną nie wymaga dowodu. Jedynie na marginesie wskazać należy, że okoliczność tę potwierdza również sporządzona w toku postępowania przygotowawczego (...) przez kom. mgr inż. M. U. na zlecenie KPP w O. opinia Nr (...) z zakresu badań przyczyn wypadków drogowych. W opinii tej zostało stwierdzone, że: „rowerzysta

P. W., poruszając się przed wypadkiem po terenie jezdni (przy czym nie można wykluczyć, że znajdował się wówczas w rejonie środkowej części prawego pasa ruchu) na rowerze nie mającym wymaganego oświetlenia, znacząco przyczynił się do zaistnienia wypadku drogowego”. Wobec uznania przez stronę powodową przyczynienia się zmarłego P. W. do powstania zdarzenia szkodowego na poziomie 50% bezprzedmiotowy stał się wniosek dowodowy zgłaszany przez pozwanego o nadesłanie akt sprawy KPP w O. nr (...) oraz o nadesłanie akt sprawy o sygn. II K 223/03 Sądu Rejonowego

w K. Wydział II Karny (prawidłowo winno być – akta Sądu Rejonowego w Oleśnie II Wydział Karny - zapisek urzędowy – k. 55). Nadto, kserokopie dokumentów z akt powyższego postępowania zarówno przygotowawczego jak i sądowego znajdują się

w złożonych przez ubezpieczyciela aktach szkody. Natomiast z powodu uznania 50% przyczynienia P. W. strona powodowa w piśmie z dnia 06.10.2015 r. (k. 69 – 70) cofnęła, złożony wcześniej na rozprawie w dniu 25.06.2015 r. (k. 48 v.) wniosek dowodowy

o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków na okoliczność czy P. W. przyczynił się do powstania szkody. Nadto na tej samej rozprawie 25.06.2015 r. (k. 48 v.) pełnomocnik powoda wnosił o wykorzystanie w niniejszym postępowaniu opinii sporządzanej na tę samą okoliczność w sprawie o sygn. I C 187/15 z powództwa S. W. i G. G. (rodzeństwo powoda) przeciwko (...) S.A. w W.. Sprawa również dotyczyła zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią brata P. W.. Jednak wniosek ten stał się bezprzedmiotowy z powodu uznania przyczynienia się P. W. do zdarzenia szkodowego w niniejszej sprawie, jak również w w/w sprawie rodzeństwa (sygn. akt I C 187/15). W tamtej sprawie wniosek o dopuszczenie dowodu

z opinii biegłego do spraw rekonstrukcji wypadków został również wycofany (zapisek urzędowy – k. 55).

Wobec powyższego, przy uwzględnieniu 50 – procentowego stopnia przyczynienia się poszkodowanego P. W. do zaistnienia zdarzenia szkodowego, Sąd przyznał powodowi w punkcie I sentencji wyroku kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Od przyznanej kwoty zadośćuczynienia Sąd naliczył również odsetki za czas opóźnienia od dnia **12.12.2014 r.** do dnia zapłaty, tj. za okres zgodny z żądaniem pozwu.

Na podstawie art. 817 k.c. § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. § 2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

Natomiast zgodnie z treścią art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych: ust.1. Zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Ust. 2. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

W okolicznościach niniejszej sprawy powód zgłosił pozwanemu szkodę wraz z żądaniem zadośćuczynienia w kwocie 40.000 zł pismem opatrzonym datą 31.10.2014 r., nadanym w tym dniu pocztą. Pismo to zostało doręczone adresatowi (...) w B.

w dniu 06.11.2014 r. - zgodnie z datownikiem placówki oddawczej oraz prezentatą (...) S.A. na kopercie z korespondencją od (...) S.A. (pełnomocnika A. W. (1)). Wobec powyższego, przy uwzględnieniu w/w 30 – dniowego terminu,

w dniu 12.12.2014 r. wskazanym przez powoda w petitum pozwu, roszczenie było już wymagalne. Natomiast, wbrew twierdzeniom pozwanego, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny, pomimo pewnej swobody sądu istniejącej przy orzekaniu o zadośćuczynieniu (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014 r., I ACa 459/13, LEX nr 1416095; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 lutego 2013 r. I ACa 1092/12, LEX nr 1280446). Nadto żądanie zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią osoby bliskiej - art. 448 k.c.

w zw. z art. 24 k.c. należy odróżnić od zadośćuczynienia dochodzonego na podstawie art. 445 k.c. z tytułu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. W drugim przypadku zdarza się, że w okresie postępowania likwidacyjnego i późniejszego postępowania sądowego stan zdrowia implikujący wysokość zadośćuczynienia może się jeszcze zmieniać, powodując brak możliwości jego wyczerpującej oceny przez ubezpieczyciela, z czego m.in. wynikają wątpliwości podnoszone czasem w orzecznictwie dotyczące wymagalności roszczenia

o zadośćuczynienie, która w okolicznościach konkretnego przypadku może być orzeczona na dzień wyrokowania. Natomiast, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, opartej na podstawie prawnej z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c., śmierć P. W. miała miejsce

w 2003 r., a zgłoszenie szkody w 2014 r. Długi okres czasu dzielący te daty pozwolił na uwidocznienie wszystkich negatywnych konsekwencji śmierci brata w życiu powoda, które to konsekwencje ubezpieczyciel miał możliwość poznać w toku postępowania likwidacyjnego. Dlatego nie można przyznać racji pozwanemu, jakoby zadośćuczynienie było wymagalne dopiero od daty wyrokowania.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanego odsetek ustawowych. Wskazać należy, że w dniu 01.01.2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 1830). Zmieniła ona m.in. brzmienie art. 481 k.c. Natomiast stosownie do treści art. 56 tej ustawy do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Artykuł 481 § 2 k.c. w dotychczasowym brzmieniu przewidywał, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Po zmianie wprowadzonej powyższą ustawą powyższy paragraf stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Mając na uwadze powyższe, Sąd w pkt I lit. a) i b) sentencji wyroku podzielił należności odsetkowe na okresy do 31.12.2015 r. i od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., a także na podstawie § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego

z urzędu (Dz.U. z 2013 r., 490 j.t. ze zm.). Abstrahując od wyniku postępowania, zważyć należy, że powód niezasadnie żądał w pozwie przyznania pełnomocnikowi w osobie radcy prawnego podwójnej stawki wynagrodzenia, tj. 4.800 zł. Sąd uznał, że nakład pracy pełnomocnika powoda w przedmiotowej sprawie nie był większy niż przeciętny nakład pracy profesjonalnego pełnomocnika w tego rodzaju sprawach. Pełnomocnik powoda nie udowodnił również szczególnego wkładu w rozstrzygnięcie sprawy czy też szczególnych okoliczności uzasadniających podwojenie stawki (zob. Postanowienie Sądu Apelacyjnego

w Katowicach z dnia 6 lutego 2013 r., I ACz 105/13, LEX nr 1298246, Biul.SAKa 2013/1/23; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2012 r., III CZ 57/12). Obie strony były reprezentowane przez pełnomocników w osobie radcy prawnego. Tym samym dla celów rozliczenia kosztów postępowania Sąd przyjął, że obie strony poniosły koszt tytułem wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie po 2.400 zł. Wskazać również należy, że powód był zwolniony w całości od ponoszenia kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie – (postanowienie – karta 19).

Mając na uwadze przyznaną powodowi kwotę 10.000 zł z żądanych 30.000 zł wskazać należy, że powód przegrał sprawę 66% i taką część kosztów winien w sprawie ponieść. Natomiast na dzień wyrokowania powód poniósł koszt wynagrodzenia pełnomocnika 2.400 zł i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, tj. 2.417 zł. Natomiast pozwany poniósł te same w/w koszty, a nadto 300 zł tytułem uiszczony zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego w całości wykorzystanej przez Sąd, tj. łącznie 2.717 zł. Łącznie strony uiściły 5.134 zł. Wobec faktu, że powód przegrał sprawę w 66% winien ponieść koszt: 3.388,44 zł, a poniósł 2.417 zł. Różnicę tj. **971,44 zł** Sąd zasądził więc od powoda na rzecz pozwanego tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III sentencji wyroku).

Wartość przedmiotu sporu wynosiła 30.000 zł, wobec czego opłata sądowa od pozwu stanowiąca 5% wps wynosi **1.500 zł** (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 j.t. ze zm. – dalej: u.k.s.c.). Nadto prawomocnym postanowieniem z dnia 23 września 2015 r. Sąd przyznał biegłej A. O. (1) tytułem sporządzonej w sprawie w dniu 25 sierpnia 2015 r. pisemnej opinii wynagrodzenia i zwrotu wydatków w łącznej kwocie 366,47 zł, które zostało wypłacone w kwocie 300,00 zł z zaliczki uiszczony przez pozwanego, a w brakującej części, tj. **66,47 zł**, tymczasowo z sum budżetowych tut. Sądu (k. 56). Tym samym nieuiszczone do dnia wyrokowania należności Skarbu Państwa wynoszą łącznie: **1566,47 zł**. Zgodnie

z art. 100 ust. 1 i 2 u.k.s.c. strona w całości zwolniona od kosztów sądowych nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które obciążają tymczasowo Skarb Państwa. Natomiast zgodnie z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Z kolei ust. 2 pkt 1 powołanego artykułu stanowi, że koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie. Natomiast art. 83 ust. 2 u.k.s.c. stanowi, że w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113.

Wobec powyższego, w punkcie IV sentencji wyroku Sąd nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda w pkt I wyroku na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie kwotę **1.000 zł**, która stanowi 2/3 należnej opłaty od pozwu – w takiej części powód przegrał sprawę, więc brak było podstaw do obciążenia tym kosztem pozwanego.

Kolejno w pkt V sentencji wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oleśnie kwotę **522,16 zł** tytułem części brakujących kosztów procesu. Na kwotę tę składają się: 500 zł, tj. 1/3 opłaty sądowej od pozwu – w takiej części pozwany przegrał proces - oraz 22,16 zł, tj. 1/3 z kwoty 66,47 zł poniesionej przez Skarb Państwa tymczasowo na poczet wynagrodzenia biegłej A. O..

Natomiast pozostałe nieuiszczone koszty Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa. Dotyczy to kwoty **44,31 zł** stanowiącej 2/3 wydatków Skarbu Państwa na poczet wynagrodzenia biegłej A. O.. Wniosek dowodowy w tym zakresie

zgłosił tylko pozwany, który przegrał sprawę w 1/3 i tylko taką część tego wydatku Sąd mógł od niego zasądzić – art. 113 ust. 1 u.k.s.c., natomiast skoro nie była to czynność spowodowana przez powoda, brak było podstaw ściągnięcia tego kosztu z roszczenia zasądzanego na jego rzecz – art. 113 ust. 2 pkt 1 u.k.s.c. a contrario.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.